

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

29.09.2023. Nr. 1-5/273

Ģenerālprokuratūrai
e-prokuratura@lrp.gov.lv

Par uzturlīdzekļiem nozieguma rezultātā dzimušiem bērniem bez paternitātes

Saskaņā ar Tiesībsarga likuma 11. panta 4. punktu viena no tiesībsarga funkcijām ir atklāt trūkumus tiesību aktos un to piemērošanā, kā arī veicināt šo trūkumu novēršanu jautājumos, kas saistīti ar cilvēktiesību un labas pārvaldības principa ievērošanu.

Aptuveni 3% no ik gadu Latvijā dzimušajiem bērniem ir bez paternitātes. Arī situācijās, kad bērns tiek ieņemts nozieguma rezultātā, bērna paternitāte visbiežāk netiek noteikta – bērna dzimšanas reģistrā netiek veikts ieraksts par tēvu. Tāda situācija veidojas gan tad, ja kriminālprocesa ietvaros tiek noskaidrots noziedzīga nodarījuma izdarītājs, kas ir bērns, kurš ieņemts nozieguma rezultātā, tēvs, gan arī tad, ja nozieguma izdarītāju neizdodas noskaidrot. Situācijā, kad krimināllietā ir noskaidrota bērna izcelšanās, bet bērna paternitāte netiek noteikta (nav ieraksts dzimšanas reģistrā), bērna tēvs faktiski ir atbrīvots no uzturdošanas pienākuma bērnam. Savukārt bērna mātei nav iespējams saņemt uzturlīdzekļus bērna uzturam ne no personas, no kuras bērns izcēlies, ne no Uzturlīdzekļu garantiju fonda.

Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnēs 2022.–2027. gadam viens no rīcības virzieniem ir bērnu, kuriem nav noteikta paternitāte, vienlīdzīgu iespēju stiprināšana. Valstij pēc iespējas ir jāveic viss iespējamais, lai bērna paternitāte tiktu noteikta, vienlaikus izšķirot tās situācijas, kad bērna tēvs nav identificējams.

Lūdzu sniegt viedokli par iespējamiem risinājumiem kriminālprocesa ietvaros piedzīt no vainīgā uzturlīdzekļus nozieguma rezultātā dzimušam bērnam bez paternitātes. Lūdzu sniegt viedokli, vai nozieguma rezultātā dzimuša bērna, kura izcelšanās ir pierādīta krimināllietas ietvaros, dzimšanas reģistrā būtu jāizdara ieraksts par tēvu.

Lūdzu informāciju sniegt līdz **2023. gada 27. oktobrim**.

Lūgumu pamatoju ar Tiesībsarga likuma 13. panta 1.punktu, kurā noteikts, ka tiesībsargam ir tiesības pieprasīt un saņemt bez maksas no iestādes pārbaudes lietā nepieciešamos dokumentus (administratīvos aktus, procesuālos lēmumus, vēstules), paskaidrojumus un citu informāciju, un 27. panta pirmo daļu, kas nosaka, ka, pieprasot šā likuma 13. panta 1. punktā minēto informāciju, tiesībsargs nosaka šīs informācijas apjomu un norāda saprātīgu tās sniegšanas termiņu.

Tiesībsarga pilnvarojumā
Bērnu tiesību nodaļas vadītāja

Laila Grāvere